

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แนวหน้า

ฉบับวันศุกร์ที่ 8 กันยายน พ.ศ.2560

คอลัมน์กฎ กติกา ธุรกิจ : สองทศวรรษต้มยำกุ้ง

เมื่อกลางปี พ.ศ.2540 หลายประเทศในเอเชีย ต่างประสบกับวิกฤตการณ์ทางการเงิน เช่นเดียวกับไทยที่ต้องเผชิญกับภาวะเศรษฐกิจถดถอยขั้นวิกฤติจนเรียกว่า “วิกฤติต้มยำกุ้ง” สาเหตุสำคัญ เพราะการโจมตีสกุลเงินหลายสกุลในเอเชียรวมถึงการขายชอร์ต(Short Selling) ของฟอมัดทางการเงิน

ฟอมัดทางการเงินเป็นฉายาของจอร์จ โซรอส(Gorge Soros) นักธุรกิจชาวอเมริกันเชื้อสายฮังการี ผู้มีความเชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ค่าเงินและการลงทุนในหุ้น ในปี พ.ศ.2535 จอร์จ โซรอส โจมตีค่าเงินปอนด์ของอังกฤษได้กำไรถึง 1,500 ล้านดอลลาร์ จนธนาคารกลางอังกฤษเกือบล้มละลาย

“การโจมตีค่าเงิน” (currency attack) หมายถึงการที่นักลงทุนต่างประเทศเข้ามาแสวงหากำไร จากการซื้อขายเงินตราของสกุลหนึ่ง เพื่อทำกำไรจากผลต่างระหว่างอัตราที่ซื้อและอัตราที่ขาย ความหมายเหมือนกับ “การเก็งกำไรค่าเงิน” (currency speculation) แต่ต่างกันตรงที่ การโจมตีกระทำอย่างต่อเนื่องขนาดของการเก็งกำไรสูงมาก ทำให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรง การโจมตีค่าเงินมักจะกระทำกับประเทศที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ ส่วนการเก็งกำไรค่าเงินจะกระทำในประเทศที่ใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว

การขายชอร์ต (Short Selling) คือ การยืมหุ้นจากบริษัทโบรกเกอร์มาขายก่อน (คนยืมต้องมีเครดิตน่าเชื่อถือ) จากนั้นค่อยมาซื้อคืนภายหลังในราคาที่ต่ำกว่า โดยจะได้กำไรจากส่วนต่างราคา นักลงทุนจะใช้วิธีนี้เมื่อมีเหตุการณ์ที่คาดการณ์ได้ว่าราคาหุ้นจะต้องตกลงไปมากอย่างแน่นอน

จอร์จ โซรอส ได้ตั้งกองทุนชื่อว่า เฮดจ์ฟันด์ (Hedge Funds)

เฮดจ์ฟันด์ (Hedge Funds) หรือ “กองทุนบริหารความเสี่ยง” คือกองทุนสำหรับการลงทุนที่มาจากนักลงทุน หรือสถาบัน โดยมีผู้บริหารกองทุนเป็นผู้ดำเนินการลงทุนให้ เป้าหมาย คือ การแสวงหากำไรมหาศาล จากการคาดคะเนการเปลี่ยนแปลงราคาหุ้น สินค้าโภคภัณฑ์ หรือเงินตราต่างประเทศในอนาคต แม้การลงทุนที่มีความเสี่ยงสูง แต่ได้กำไรได้มากกว่ากองทุนธรรมดาทั่วไป

วิกฤติปีพ.ศ.2540 ไทยต้องเผชิญกับมรสุมทางการเงินอย่างหนัก มีการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดสะสมต่อเนื่องหลายปี มีการผูกติดค่าเงินกับดอลลาร์ เมื่อค่าเงินบาทอ่อนลง ทำให้ไม่สามารถชดเชยการขาดดุลได้ มีการกู้เงินจากต่างประเทศมาเป็นจำนวนมาก แต่กลับใช้ไม่ถูกวิธี เช่น กู้สั้นมาลงทุนระยะยาว เมื่อค่าเงินบาทอ่อนลงหนี้เพิ่มขึ้น ทำให้เจ้าหนี้ไม่ยอมให้กู้เพิ่ม ทั้งยังมีการเก็งกำไรจากการซื้อขายอสังหาริมทรัพย์อย่างแพร่หลาย ธนาคารปล่อยกู้ได้อย่างง่ายดายจนกลายเป็นจุดอ่อนในระบบธนาคาร ช่วงก่อนวิกฤติต้มยำกุ้งราคาอสังหาริมทรัพย์มีราคาสูงมาก หลายคนได้กำไรจากการซื้อขายที่ดิน คอนโดมิเนียม ไม่ว่าจะเป็นเจ้าของหรือนายหน้า คอนโดมิเนียม ขายหมดตั้งแต่เปิดจอง เพราะคนหวังกำไรจากการขายไปจอง เรียกได้ว่าเป็นอาชีพซื้อขายไปจอง แม้กระทั่งการซื้อขายไปจองรถยนต์

ช่วงวิกฤติต้มยำกุ้งไทยมีพลเอกชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี นายทง พิทยะ เป็นรมว.คลัง และนายเริงชัย กระจ่างนนท์ เป็นผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ได้ปรึกษาหารือกันถึงการแก้ปัญหาไขปัญหาเศรษฐกิจที่แสนสาหัส และเห็นว่า ต้องประกาศเลิกอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราแบบคงที่ หรือระบบตะกร้าเงินคือ 25 บาทต่อดอลลาร์ เป็นอัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว

วันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ.2540 เป็นวันแรกที่ใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบลอยตัว ค่าเงินบาทจาก 25 บาทต่อดอลลาร์ อ่อนค่าไปอยู่ที่ 32 บาท และเดือนมกราคม พ.ศ.2541 ดิ่งลงไปถึง 56 บาท เหตุผลสำคัญที่ประเทศไทยต้องประกาศลอยตัวค่าเงิน เพราะเงินทุนสำรองระหว่างประเทศในคลังของธนาคารแห่งประเทศไทย เหลือเพียง 800 ล้านดอลลาร์ จาก 40,000 ล้านดอลลาร์ มีการทุ่มเงินกว่า 30,000 ล้านดอลลาร์เพื่อพยุงค่าเงินบาทไว้ แต่กลับไม่ประสบผลสำเร็จ

ทุนสำรองระหว่างประเทศ คือ สินทรัพย์ต่างประเทศที่ถือครองหรืออยู่ภายใต้การควบคุมโดยธนาคารกลางของแต่ละประเทศ และสามารถนำออกมาใช้ประโยชน์ได้ทันทีเมื่อจำเป็น เช่น การชดเชยการขาดดุลการชำระเงินหรือใช้เป็นเครื่องมือหนึ่งในการดำเนินนโยบายอัตราแลกเปลี่ยน การแทรกแซงค่าเงิน และใช้หนุนหลังการพิมพ์ธนบัตรออกมาใช้เงินทุนสำรองระหว่างประเทศจะรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจ เสริมสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศ ไทยได้ขอความช่วยเหลือทางการเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ หรือ ไอเอ็มเอฟ (International Monetary Fund-IMF) เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.2540 จำนวน 14,500 ล้านดอลลาร์ เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ไอเอ็มเอฟเรียกร้องให้ไทยจัดการทางการเงินภายใต้กฎเกณฑ์ที่เคร่งครัด แก้ไขกฎระเบียบเปิดเสรีทางด้านการค้าและการลงทุน เพื่อให้นักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนได้สะดวกขึ้น ให้ปิดสถาบันทางการเงินที่มีปัญหา ทำให้คนไทยจำนวนนับล้านต้องว่างงาน

ผลพวงวิกฤติต้มยำกุ้ง ทำให้เมื่อประมาณปีพ.ศ.2548 นายเริงชัย กระจ่างนนท์ ถูกธนาคารแห่งประเทศไทย และกองทุนรักษาอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ ร่วมกันเป็นโจทก์ฟ้องในข้อหาละเมิดจากการอนุมัติให้นำเงินทุนสำรองระหว่างประเทศเข้าไปแทรกแซงในตลาดการเงินเพื่อรักษาเสถียรภาพเงินบาท ซึ่งศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาให้นายเริงชัยชดใช้เป็นเงิน 186,015,830,720 บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ 7.5 ต่อปี ต่อมาได้อุทธรณ์และฎีกา จนเมื่อเดือนตุลาคมปีพ.ศ.2559 ศาลฎีกาได้ยืนตามศาลอุทธรณ์ให้ยกฟ้อง **วิกฤติต้มยำกุ้งถือเป็นบทเรียนสำคัญของไทย ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของทุนสำรองระหว่างประเทศ**

ข่าวจากหนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ

ฉบับวันศุกร์ที่ 8 กันยายน พ.ศ.2560

พันธดอกเบียขึ้น-บาทแข็ง

นายนิรุต สถาผลเดชา เจ้าหน้าที่บริหารศูนย์วิเคราะห์เศรษฐกิจ ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) หรือทีเอ็มบี กล่าวว่า อัตราดอกเบี้ยนโยบายของไทยจะค่อยๆ ปรับตัวขึ้นสู่ 2% ในปี 2561 ขณะที่ค่าเงินบาทจะมีทิศทางแข็งค่าขึ้นถึงระดับ 31 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ ในช่วงปี 2561 ซึ่งเป็นระดับแข็งค่าสุดในรอบ 3 ปี จากแนวโน้มเงินทุนไหลเข้าต่อเนื่อง และความเสี่ยงด้านการเมืองระหว่างประเทศ

ขณะเดียวกัน ธนาคารได้ปรับเพิ่มอัตรการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยปีนี้เป็น 3.5% เพิ่มจาก 3.3% ตามประมาณการเดิม ปัจจัยหลักมาจากการส่งออกที่ขยายตัวสูงถึง 5.8% จากคาดการณ์เดิมที่ 2% การลงทุนภาคเอกชนกลับมาเป็นบวกขยายตัว 1.6% พื้นตัวขึ้นหลังจากซึ่มมานานกว่า 3 ปี การลงทุนภาครัฐขยายตัว 7.2% แต่เม็ดเงินลงทุนจะต่ำกว่าประมาณการเดิม โดยเฉพาะงบกลางปี 190,000 ล้านบาท ที่คาดว่าจะเบิกได้ต่ำกว่าเป้า

สำหรับเศรษฐกิจไทยในปี 2561 คาดว่าขยายตัว 3.8% มาจากการเติบโตแบบเล็กๆไม่โต แต่ใหญ่โต โดยการส่งออกขยายตัว 4.8% โดยเป็นการขยายตัวของบริษัทขนาดใหญ่ 4.3% ซึ่งส่วนใหญ่เป็นต่างชาติ ส่วนที่เหลือ 0.5% เป็นส่วนของบริษัทขนาดเล็ก การบริโภคภาคเอกชนขึ้นอยู่กับราคาสินค้าเกษตร ซึ่งคาดว่าจะทรงตัวในระดับต่ำต่อเนื่องไปถึงปีหน้า บวกกับการจ้างงานในกลุ่มเอสเอ็มอียังต่ำ